

ეკონომიკური პოლიტიკის არსი, მიზნები და ამოცანები

შეხვედრები

შალვა სამაღაშვილი,
ეკონომიკურ მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი

თანამედროვე დემოკრატიული საზოგადოების განვითარებისთვის დიდი მნიშვნელობა აქვს სოციალურად აქტიური ადამიანის დამოუკიდებელ, რაციონალურ და ოპტიმალურ გადაწყვეტილებას (არჩევანს). ამგვარი გადაწყვეტილებისთვის საჭიროა ეკონომიკური ცოდნა, რათა სწორად შევაფასოთ ეკონომიკური პროგრამების (პოლიტიკის) რეალურობა და პრაგმატულობა. უნდა ვერკვეოდეთ ეკონომიკური პოლიტიკის არსში, სახეობებში, მიზნებში, რეალიზების მექანიზმში, ინსტრუმენტებში და სხვა კატეგორიებში.

ეკონომიკური პოლიტიკა, ანუ ეკონომიკური გადაწყვეტილება ნორმატიულ ეკონომიკურ თეორიას ეფუძნება. ძირითადად, ეკონომიკური პოლიტიკის ქვეშ მოიაზრება მთავრობის ეკონომიკური პოლიტიკა. ეკონომიკურ პოლიტიკაში გამოყოფენ ფულად-საკრედიტო, საგადასახადო-საბიუჯეტო, სავალუტო, სოციალურ და სხვა მიმართულებებს.

განვითარებული საბაზრო ეკონომიკის ქვეყნებისთვის ეკონომიკური პოლიტიკის რეალიზაცია მიმნად ისახავს ეკონომიკურ ზრდას, სრულ დასაქმებას, დაბალ ინფლაციას, დადებით საგადასახდელო ბალანსს, ეკონომიკური ეფექტიანობის და მოსახლეობის კეთილდღეობის ამაღლებას, ყველა სამეურნეო სუბიექტისთვის თავისუფლების მაღალი ხარისხის მინიჭებას, გარემო ბუნების დაცვა-გაუმჯობესებას. **გარდამავალი ეკონომიკის ქვეყნებისთვის** ჩამოთვლილ მიზნებს ემატება კერძო სექტორისა და საბაზრო ინფრასტრუქტურის ჩამოყალიბება, სამეურნეო ცხოვრების ლიბერალიზაცია და სხვა.

ეკონომიკური პოლიტიკის მიზნები ზოგჯერ ერთმანეთს ეწინააღმდეგება. ასე, მაგალითად, აქტიური ბრძოლა ინფლაციის წინააღმდეგ ჩვეულებრივ გულისხმობს ეკონომიკური ზრდის დაცემას და უმუშევრობის გამწვავებას. სწორედ ამიტომ, სიგუ-

აციიდან გამომდინარე, ეკონომიკური პოლიტიკის მიზნების პრიორიტეტები, შეიძლება შეიცვალოს. ეს, ჩვეულებრივ, დამოკიდებულია იმაზე, თუ მოცემულ სიტუაციაში რომელი მათგანია ყველაზე საჭირობო და სასწრაფო გადასაწყვეტი.

ეკონომიკური პოლიტიკა არის სამეურნეო პროცესებზე სახელმწიფოს გემოქმედების ღონისძიებათა ერთობლიობა საზოგადოებისათვის უმნიშვნელოვანესი მიზნების რეალიზებისათვის. **მსოფლიო პრაქტიკიდან გამომდინარე, ეკონომიკური პოლიტიკა შეიძლება იყოს ავანგიურისგული, ვოლუნტარისგული, პოპულისტური და რეალისტური.** იმ შემთხვევაში, როდესაც პოლიტიკაში უარყოფილია საზოგადოების მოთხოვნები, ქვეყნის რეალური შესაძლებლობები, ობიექტური კანონზომიერებანი და მასში მხოლოდ პოლიტიკის შემმუშავებლის სურვილები და ინტერესები დომინირებს, **სახეზეა ვოლუნტარისგული პოლიტიკა;** როცა პოლიტიკა ვირტუალური, არარეალური და უპერსპექტივოა, საქმე გვაქვს **ავანგიურიზმთან;** როცა პოლიტიკაში პრევალირებს არა ის, რაც ეკონომიკურად მიზანშეწონილია, არამედ ის, რაც ბევრისთვის მოსაწონია (ვთქვათ, დღევანდელ საქართველოში პენსიების სამჯერ გაზრდა, ან საკუთრების ნაციონალიზმები) – **ეს პოპულიზმია.**

საზგასმელია, რომ **რეალური ეკონომიკური პოლიტიკა არის არა სურვილების, არამედ ეკონომიკური მიზანშეწონილობების სინთეზი.** რეალური პოლიტიკის არსი საზოგადოების მოთხოვნების შესაბამისად არსებული ეკონომიკური შესაძლებლობების მაქსიმალურ და პრაგმატულ გამოყენებაშია. სწორედ ამაშია ეკონომიკური პოლიტიკის პრაგმატიზაციის არსი.

ეკონომიკური პოლიტიკა აღმოცენდა სახელმწიფოს წარმოშობასთან ერთად. ასე მაგ: **მონათმფლობელური და ფეოდალური წყობილების პირობებში ეკონომიკური პოლიტიკა** გულისხმობდა გადასახადების აკრეფას, ფულის მიმოქცევის რეგულირებას და აგრარული საკითხების მოწესრიგებას. კაპიტალიზმის **ჩასახვის სტადიაზე, როდესაც ჯერ კიდევ სუსტი იყო მეწარმეობა,** გამოიყენებოდა პროტექციონისგული, ანუ სამამულო წარმოების მფარველობის (დაცვის) პოლიტიკა, რომლის თეორიულ საფუძველს შეადგენდა **მერკანტილიზმი;** კაპიტალიზმის **ჩამოყალიბების ეტაპზე, როდესაც მეწარმეთა კლასი ჩამოყალიბდა და მოღონიერდა,** შემოღებული იქნა ფრიტრედერული, ანუ ვაჭრობისა და ეკონომიკის ლიბერალიზაციის პოლიტიკა, რომელსაც საფუძვლად დაედო **აბსოლუტური და შეფარდებითი უპირატესობის თეორია.**

აპრილი - 2010

ნებისმიერი პროგრესის მაძიებელი ქვეყნის, მათ შორის საქართველოს, ეკონომიკური პოლიტიკის საბოლოო მიზანი მაგერიალური და სულიერი დოვლათის, ანუ მთლიანი ეროვნული პროდუქტის გრძელვადიანი სტაბილური ზრდის საფუძველზე მოსახლეობის საყოველთაო და დიფერენციული კეთილდღეობის მიღწევაა, რაც ეკონომიკის სახელმწიფოებრივი რეგულირებით რეალიზდება. ეკონომიკის სახელმწიფოებრივი რეგულირება საზოგადოების სამეურნეო ცხოვრებაზე და მასთან დაკავშირებულ სოციალურ მოვლენებზე სახელმწიფოებრივი გემოქმედების პროცესია, რომლის მეშვეობითაც ხორციელდება გარკვეული თეორიების, ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური სინამდვილისა და თავისებურებების საფუძველზე შემუშავებული ეკონომიკური პოლიტიკა. აღნიშნულიდან გამომდინარე, ეკონომიკური პოლიტიკა არის მაკროეკონომიკური მიზნებისა და მათი მიღწევის სტრატეგიული და ტაქტიკური გზების ერთობლიობა. სხვაანაირად რომ ვთქვათ, ეკონომიკური პოლიტიკა არის მაკროეკონომიკური მიზნებისა და მათი მიღწევის (აღმინისტრაციული, სამართლებრივი და ეკონომიკური) მეთოდების ერთობლიობა.

მამასადამე, ეკონომიკური პოლიტიკის შემუშავების საწინდარია არსებული მდგომარეობის მაკროეკონომიკური ინდიკატორების შესწავლა-ანალიზი და ობიექტური შეფასება. **პასუხი უნდა გაეცეს კითხვებს:** რა მდგომარეობაშია ეკონომიკა? რა ხდება ეკონომიკაში და რატომ ხდება? აქედან გამომდინარე დიაგნოზის საფუძველზე უნდა განხორციელდეს **ნორმატიული ეკონომიკური ანალიზი** და მომავლის პროგნოზი, ანუ განისაზღვროს: რა გვინდა, რა მდგომარეობაში გვსურს ვიხილოთ ეკონომიკა და რა უნდა ვიღონოთ მიზნის მისაღწევად.

ეკონომიკური პოლიტიკის ეფექტიანი რეალიზების პრობლემა იმაშია, რომ მისი შემუშავება, განხორციელება და ეფექტის მი-

ღება მოითხოვს დროის გარკვეულ ინტერვალს (დროის ლაგს), რომლის განმავლობაშიც ეკონომიკაში სიტუაცია შეიძლება შეიცვალოს კიდევ. ამდენად, „დროის ლაგის“ შემცირება ეკონომიკური პოლიტიკის შედეგიანობის ამაღლების მნიშვნელოვანი პირობაა.

ეკონომიკური პოლიტიკის სუბიექტად მოიაზრება: სახელმწიფო (საკანონმდებლო, აღმასრულებელი და სასამართლო ხელისუფლება), ავტონომიური და ადგილობრივი ინსტიტუციონალური წარმონაქმნებით; არასახელმწიფოებრივი კავშირები (დამოუკიდებლად მოქმედი პროფკავშირები, მეწარმეთა კავშირი). ამ სუბიექტების მოქმედების არეალი და შესაძლებლობები განსხვავებულია. სახელმწიფოს მინიჭებული აქვს ეკონომიკური და პოლიტიკური ძალაუფლება. კავშირებს და გაერთიანებებს კი შეუძლიათ დაემყარონ მხოლოდ თავის ეკონომიკურ ძალას – მათ საკანონმდებლო ძალაუფლება არა აქვთ. თანამედროვე პირობებში ვხვდებით მესახელმწიფოებრივი რეგულირების ინსტიტუტებსაც, მაგალითად, ევრო პარლამენტს, ევროკავშირის ცენტრალურ ბანკს და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებს.

ამჟამად საქართველოში ეკონომიკურ პოლიტიკაზე აქტიურად მოქმედი მთავარი სუბიექტებია: ფინანსთა სამინისტრო, ეკონომიკის სამინისტრო და ეროვნული ბანკი. აქედან, ეროვნული ბანკი პროფესიული ორგანოა, დანარჩენი კი – პოლიტიკური. ქართული ეკონომიკური პოლიტიკის შემუშავებაში გარკვეული წვლილი შეაქვთ, აგრეთვე, მეწარმეთა დარგობრივ კავშირებს, პოლიტიკურ პარტიებსა და პროფკავშირებს.

ეკონომიკური პოლიტიკის მიზნები და მათ შორის წინააღმდეგობების დაპლენის გზები

როგორც აღვნიშნეთ, მაკროეკონომიკური პოლიტიკის ფორმირებისას განსაკუთრებული ყუ-

რადლება უნდა დაეთმოს მაკროეკონომიკური მიზნების სწორად განსაზღვრას. თანამედროვე მსოფლიოს უმრავლესი ქვეყნის ხელისუფლების წინაშე დგას შემდეგი მაკროეკონომიკური მიზნები:

1. ფასებისა და ვალუტის კურსის სტაბილურობის შენარჩუნება. ფასების სტაბილურობაში იგულისხმება ინფლაციის ისეთი დაბალი დონე, რომელსაც საწარმოები და ფიზიკური პირები პრაქტიკულად უგულებელყოფენ ყოველდღიური გადაწყვეტილების მიღების თუ გარიგებებისა და ხელშეკრულებების დადებისას. **განვითარებულ ქვეყნებში** ინფლაციის ასეთ დაბალ, ოპტიმალურ დონედ მიჩნეულია 1-3%. აქედან გამომდინარე, შემთხვევითი არ არის, ის რომ ევროკავშირში გასაწევრიანებელი კანდიდატი ქვეყნებისათვის ერთ-ერთ აუცილებელ მოთხოვნად წლიური ინფლაციის 2%-იანი ლიმიტია განსაზღვრული.

ცხადია, საქართველოს მყიფე და არასტაბილურ ეკონომიკურ გარემოში ინფლაციის ასეთი დაბალი 2%-იანი მაჩვენებლის დაწესება მიზანშეწონილია, რადგანაც იგი დეფლაციას გამოიწვევს, საწარმოთა ლიკვიდურობას სერიოზულ პრობლემებს შეუქმნის და ქვეყნის ეკონომიკას ხელშეწყობის ნაცვლად დიდ ზიანს მიაყენებს. ამ მოსაზრებიდან გამომდინარე, 2012 წლამდე ეროვნული ბანკი მიზნად ისახავს უზრუნველყოს ინფლაციის წლიური ტემპი არაუმეტეს 6%-ისა. რაც შეეხება უფრო გრძელვადიან პერსპექტივას, ინფლაციის მიზნობრივი ზღვარი, ალბათ, 3-4%-მდე შემცირდება;

2) ეკონომიკური ზრდა. ეს არის ხარისხიანი საქონლისა და მომსახურების წარმოების მოცულობის, ანუ მთლიანი შიდა პროდუქტის გადიდება საზოგადოების მოთხოვნებისა და შესაძლებლობების გათვალისწინებით. ოღონდ ამგვარმა ეკონომიკურმა ზრდამ არ უნდა გამოიწვიოს პროდუქციის ხარისხის გაუარესება და ეკო-

ლოგიური წონასწორობის დარღვევა.

ჩვეულებრივ, ცხოვრების დონის შესაფასებლად იყენებენ მოსახლეობის ერთ სულზე წარმოებული მშპ-ის ღირებულებას, ანუ საშუალო შემოსავლებს (საქართველოში ეს მაჩვენებელი 2008 წლისათვის შეადგენს 4351 ლარს). საშუალო შემოსავალი გარკვეულწილად არამუსკი მაჩვენებელია. რაც იმას ნიშნავს, რომ რეალურად მოგს 4351 ლარზე მეტი და მოგს ნაკლები შემოსავალი აქვს. აღნიშნულის გამოა, რომ საქართველოს მოსახლეობის დაახლოებით 40% სიღარიბის ზღვარს ქვემოთაა, ე. ი. მათი შემოსავლები საარსებო მინიმუმზე ნაკლებია. არადა, ეკონომიკური უსაფრთხოების ინდიკატორებიდან გამომდინარე, ქვეყანა მყარად ვითარდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც საარსებო მინიმუმს დაბლაა მოსახლეობის მაქსიმუმ 10%-ის შემოსავლები და მისი მოქალაქეები გამოიმუშავენ იმდენ შემოსავალს (მოსახლეობის ერთ სულზე არა ნაკლებ 5000 აშშ დოლარი), რომლითაც, ერთი მხრივ, უზრუნველყოფენ ბაზარზე მდგრად მოთხოვნას და, მეორე მხრივ, ქმნიან დანაშაულებს, რომელიც შეიძლება გამოყენებული იქნას მათი მფლობელების სასარგებლოდ და ეროვნული ეკონომიკის განვითარების დასაფინანსებლად.

იმ შემთხვევაში, როდესაც მშპ მოსახლეობის ერთ სულზე საარსებო მინიმუმზე (არსებობისათვის აუცილებელი საშუალებები მინიმალურ ფასებში) დაბალია, ადამიანებს ნაკლებ მიუწვდებათ ხელი განათლებამ, სამედიცინო მომსახურებამ, უწყვეტ შიმშილობა, არასათანადო ჩაცმა-დახურვა და ავადმყოფობა. ცხადია, ბევრი ამ ღუხჭირ ცხოვრებას ვერ უძლებს, ნაწილი - გადის ქვეყნის საზღვრებს გარეთ საშოვარზე, რის შედეგადაც მოსახლეობის რაოდენობა მცირდება, რაც ადეკვატურად აისახება მშპ-ზე. მიზეზთა გამო, გასული საუკუნის 90-იანი წლების დასაწყისიდან

დღემდე საქართველოს მოსახლეობა დაახლოებით 1 მილიონით შემცირდა. შეიძლება ითქვას, რომ საქართველოში 1994 წლიდან დღემდე ცხოვრების დონის ამაღლება უკავშირდება არა მხოლოდ ეკონომიკურ ზრდას, არამედ მოსახლეობის რაოდენობის სწორედ ამგვარ შემცირებას.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, საქართველოს ხელისუფლების ამოცანაა მშპ-ის ზრდის უზრუნველყოფა ეკონომიკური აღმაშენებლობის, ანუ საქონლისა და მომსახურების მოცულობის გადიდების გზით, რაც მოითხოვს ბიზნესის განვითარებას. თავის მხრივ, ბიზნესის განვითარება – დამატებით გრძელვადიან ინვესტიციებს, გრძელვადიანი ინვესტიციების მოზიდვა კი – პროგნოზირებად პოლიტიკურ და ეკონომიკურ სტაბილურობას ეფუძნება. შევნიშნავთ, რომ სტაბილურობის ნებისმიერი დარღვევა აფერხებს ინვესტიციებს, ინვესტიციების სიმწირე – ბიზნესის განვითარებას. ბიზნესის განვითარებლობა იწვევს სამუშაო ადგილების, საქონლის წარმოებისა და შემოსავლების შემცირებას, ყოველივე ეს კი – სიღარიბესა და ცხოვრების დონის გაუარესებას. ამგვარად, უნდა გავაცნობიეროთ, რომ საჭიროა არა მადესტაბილიზებული აქციების გამართვა, არამედ ბიზნესის განვითარებისთვის ყოველმხრივი ხელშეწყობა. ეკონომიკური ზრდის უზრუნველყოფასთან ერთად აუცილებელია ნაზარდი შემოსავლის სამართლიანი განაწილება. მხოლოდ ამ გზით შეიძლება სიღარიბის დაძლევა და მოქალაქეთა კეთილდღეობის ამაღლება. არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ ეკონომიკური ზრდა და სოციალური სამართლიანობა ბერკეტიანი სასწორის ორი პინაა, რომლებიც ერთმანეთს უნდა აწონასწორებდნენ.

სამწუხაროდ, ბოგჯერ ეკონომიკური ზრდის ილუზია იქმნება უხარისხო საქონლის და მომსახურების, სამხედრო პროდუქციის წარმოებისა და ეკოლოგიის ინგენიური დაბინძურების ხარჯზე.

ხშირად, ეკონომიკური ზრდის მიზნით განხორციელებული წარმოების ავტომატიზაცია და სამღვარგარეთ ე.წ. მეორე ეკონომიკის ჩამოყალიბება ქვეყნის შიგნით იწვევს უმუშევრობის ზრდას;

3) სრული დასაქმების უზრუნველყოფა - უმუშევრობის ბუნებრივი ნორმის, ანუ 5-6%-ის ფარგლებში მოქცევა. ეს იმას ნიშნავს, რომ ვისაც სურს მუშაობა და შრომისუნარიან ასაკშია, საჭიროა მათი სამსახურით უზრუნველყოფა. რატომღაც, დღეს საქართველოში 40 წელს გადაცილებული ადამიანები დაკარგულ თაობად ითვლება. არადა, სიბრძნე და გამოცდილება სწორედ ამ ასაკიდან გროვდება. რასაკვირველია, ახალგაზრდა თაობას მეტი ენერგია და რისკი აქვს, მაგრამ აკლია სიბრძნე და გამოცდილება. სწორედ ამიტომ, საჭიროა ამ ენერგიისა და სიბრძნის არა გათიშვა და თაობებს შორის დაპირისპირება, არამედ გაერთიანება, ერთ კალაპოტში მოქცევა.

ქვეყნის კეთილდღეობა დიდადაა დამოკიდებული, აგრეთვე, დასაქმების დონის ზრდაზე ანუ უმუშევრობის ბუნებრივ დონემდე (5-6%) შემცირებაზე. სწორედ ამიტომ ყველა ნორმალური ქვეყანა სერიოზულად ეკიდება უმუშევრობის საკითხებს. უმუშევრობის მაჩვენებელი გამოხატავს შრომისუნარიან მოქალაქეთა პროცენტს ეკონომიკურად აქტიურ მოსახლეობაში. თუ ეს მაჩვენებელი ბუნებრივი დონის ფარგლებშია, ყველა ბედნიერად გრძნობს თავს. მაგრამ თუ უმუშევრობა ბუნებრივ დონეზე მაღალია, მოსახლეობა შიშობს არ დაკარგოს სამუშაო ადგილი. ეკონომისტთა თვალსაზრისით, დასაქმება შეიძლება ჩაითვალოს 100 პროცენტთან, თუ უმუშევრობის დონე არ აღემატება 5-6 %-ს. ე.ი. როდესაც სახეზეა მხოლოდ ფრიქციული უმუშევრობა (ამ დროს უმუშევარი ეძებს შედარებით უკეთეს სამუშაო ადგილს) და სტრუქტურული უმუშევრობა (ამ დროს მუშაკი იძულებულია აითვისოს ახალი სპეციალობა, აიმაღლოს კვალი-

ფიკაცია და ა. შ.). ასე, რომ ბუნებრივი (ფრიქიული და სტრუქტურული უმუშევრობა) სამოგადოებაში პროგრესული პროცესების მომასწავებელია. საგანგაშოა ციკლური უმუშევრობა, რადგანაც წარმოების დაცემისათვის არის დამახასიათებელი და ყველაზე ხანგრძლივია. **ამჟამად საქართველოში უმუშევრობის დონე შეადგენს დაახლოებით 16%-ს. სწორედ ეს არის ერთ-ერთი მიზეზი ქვეყანაში შედარებით დაბალი ხელფასებისა და ფართოდ მთავრული სიღარიბისილდგაკისა;**

4) სოციალური დაცვის გარანტიების უზრუნველყოფა. ნებისმიერი წვერი სამოგადოებისა სახელმწიფოს მხრიდან უზრუნველყოფილი უნდა იქნას მინიმალური საარსებო საშუალებებით მაინც.

5) საფაგრო ბალანსის შენარჩუნება და ამ გზით მაკროეკონომიკური წონასწორობის მიღწევა. რადგანაც ექსპორტი იმპორტის საფუძველია, ამდენად მიზანშეწონილია ექსპორტი სჭარბობდეს იმპორტს, ან მათ შორის იყოს ტოლობა. ექსპორტის მრდით ქვეყანაში შემოედინება, ხოლო იმპორტის მრდით კი პირიქით – გაედინება საფალუგო ნაკადები.

მემოთ ჩამოთვლილი მიზნები მოგჯერ ერთმანეთის რეალიზაციას უწყობენ ხელს, გარკვეულ სიტუაციაში კი ერთმანეთს ეწინააღმდეგებიან. მაგ: დასაქმების

მრდა უზრუნველყოფს ეკონომიკურ მრდას, მოსახლეობის სოციალურ დაცვას და ა. შ. მაგრამ სრულმა დასაქმებამ, როდესაც იგი უმუშევრობის ბუნებრივი ნორმის ქვემოთ ჩამოვა, შესაძლებელია გამოიწვიოს ინფლაცია, ანუ ფასების დონის მკვეთრი მრდა. ან კიდევ, შემოსავლების სამართლიანი განაწილების მოთხოვნამ შეიძლება გამოიწვიოს ეკონომიკის ეფექტიანობის დაქვეითება და ა. შ. ამიგომ სახელმწიფოს ეკონომიკურ ხელისუფალთა ამოცანაა სწორად განსაზღვრონ ქვეყნის განვითარების ყველაზე მნიშვნელოვანი, პრიორიტეტული მიზნები და დასახონ გზები მათ მისაღწევად.

ეკონომიკური პოლიტიკის მიზნების რეალიზაციის ინსტრუმენტები

მაკროეკონომიკური მიზნების რეალიზაციისათვის ქვეყნის ეკონომიკური ხელისუფლება იყენებს მაკროეკონომიკურ ინსტრუმენტებს, ესაა:

1) ფულად-საკრედიტო, მონეტარული პოლიტიკა, ანუ ძვირი ან იაფი ფულის პოლიტიკა, რომელსაც აწარმოებს ეროვნული ბანკი, კომერციულ ბანკებთან და ფინანსთა სამინისტროსთან ერთად ეკონომიკური აქტიურობის შემზღუდვისა ან წახალისებისათვის;

2) საბიუჯეტო-საგადასახადო, ფისკალური პოლიტიკა, რომელიც გადასახადებისა და ხარჯების ცვალებადობით ეკონომიკური აქტიურობის რეგულირებას გულისხმობს.

3) სოციალური პოლიტიკა, როგორც ადამიანთა ცხოვრების (მრომისა და დასვენების) პირობების შენარჩუნება-გაუმჯობესებისკენ მიმართული ღონისძიებების სისტემა. იგი გულისხმობს მინიმალური ხელფასის დაკანონებას, უმუშევრებზე შემწეობების დაწესებას, სამოგადოების უალრესად გაჭირვებულ წევრებზე გრანსფერების, ბავშვებზე დახმარებებისა და ა.შ. გაცემას;

4) საგარეო ეკონომიკური პოლიტიკა, ანუ საბაჟო გარიფებით, ქვოგებით, ლიცენზიებითა და ეალუგის კურსის ცვალებადობით ქვეყნის საგარეო ეკონომიკური წონასწორობის მიღწევა.

როგორც დავინახეთ, ეკონომიკური პოლიტიკა არის სახელმწიფოს ქმედება მიმართული მაკროეკონომიკური მიზნებს შორის არსებული წინააღმდეგობების (კონფლიქტების) გადაჭრისაკენ. სწორედ ამიგომ, ქვეყნის განვითარების დონიდან და კონკრეტული სიტუაციიდან გამომდინარე უნდა შემუშავდეს მიზნების პრიორიტეტების გარკვეული სისტემა და გონივრულად შეირჩეს მათი რეალიზაციის ინსტრუმენტარიუ-

АНОТАЦИЯ

СУШНОСТЬ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ПОЛИТИКИ, ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

Ушанги Самадашвили,
Доктор экономических наук, профессор

Экономическая политика основана на нормативной экономике. Под этим термином подразумевают экономическую политику страны, точнее - ее правительства. В экономической политике выделяют отдельные направления, называя их также политикой, например денежно-кредитная, налогово-бюджетная, валютная и т.д.

В ходе реализации экономической политики страна преследует различные цели. Для развитой рыночной экономики это прежде всего экономический рост, полная занятость, низкая инфляция, положительный

платежный баланс, повышение экономической эффективности, рост благосостояния населения и другие цели. В переходной экономике к ним добавляются создание частного сектора и рыночной инфраструктуры, либерализация хозяйственной жизни и др. Но проблема заключается в том, что многие цели экономической политики противоречат друг другу. так, активная борьба с инфляцией обычно означает падение экономического роста и усиление безработицы. Поэтому в зависимости от ситуации приоритетность целей в экономической политике может меняться.